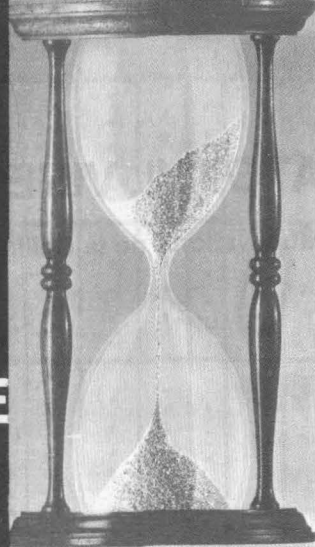

DE UNDE ACEST AER DE CLASICITATE ?

TELETEATRU

ntealeaptă și cu adevărat generoasă, inițiativa redactorului Constantin Paraschivescu de a ne însenina o seară de duminică prin omagierea unui regizor de televiziune pe care mulți l-au uitat și despre care, cu siguranță, și mai

mulți nici n-au auzit: Petre Sava Băleanu.

"La el talentul se îmbina cu o profesionalitate și o rigoare deosebite", spunea într-una din intervențiile sale Manase Radnev. Iar medalionul a fost compus parcă tocmai pentru a demonstra faptul că acei care l-au cunoscut pe regizorul atât de apreciat acum aproape două decenii nu numai că îl păstrează în memoria lor afectivă dar și-au asumat și lecția acestei rigori.

De unde aerul de clasicitate pe care îl degajă peliculele ușor șterse ale spectacolelor lui Petre Sava Băleanu? De unde acest echilibru precis, menit să exploateze și să împingă spre spectator sensul cel mai profund și emoția cea mai puternică? Din excelența compunere a distribuțiilor sale, cuprinzând toate generațiile de actori ale momentului '60-'70, prin vîrfurile lor? Din plastica plină de eleganță și de idei, plastică la care au colaborat atât scenograful cînt și operatorii cei mai bine pregătiți? Din ambiția de a depăși orice vicisitudine tehnică, inventînd tot timpul soluții pentru cele mai dificile situații? Din selecția atât de strictă a pieselor ecranizate exclusiv după criteriul valorii, fie că era vorba de dramaturgia scandinavă și rusească, fie despre un Ugo Betti, ori Sartre, ori Reginald Rose?

Dacă e să dăm crezare martorilor strînși laolaltă de realizatorii medalionului, ar fi cam toate acestea împreună și încă ceva pe deasupra, indefinibil: amprenta unei personalități. Interesant e că, în pofida convenției că în asemenea emisiuni nu se rostesc decît

"lucruri de bine", un soi de sinceritate emoționantă se răspîndea, rupînd festivismul și dînd credibilitate derulării emisiunii.

Să fie nostalgia mea de fost spectator adolescent care avea șansa de a vedea pentru prima dată Mama lui Čapek, ori Pescărușul, ori Doisprezece oameni furioși tocmai pe micul ecran? O șansă pe care, între timp, celelalte generații au pierdut-o printre tractoare și canale și "eroi" recuperați. O șansă care generației ce se formează acum n-ar trebui să i se mai răpească.

Cînd spun clasicitate nu spun - bineînțeles - academism. Nu era nimic academic în acel Troienele de Euripide-Sartre, din care s-au putut recupera cîteva fragmente. Nici n-ar fi putut fi. Spun clasicitate și mă refer în mod expres la ceea ce, tocmai, nu este didactic pentru că semnificațiile se degajă, în toată complexitatea lor, prin spectacol: o armonie integratoare, un stil. Fiindcă, iată, stil personal aveau aceste montări ale lui Petre Sava Băleanu, și de regizori cu stil și cu program are nevoie, cît mai degrabă, televiziunea, pentru a deveni cu adevărat formativă în plan teatral. Și în plan social, firește.

Mi-e greu să selectez intervențiile cele mai prețioase ale actorilor, operatorilor, monteurilor, scenografilor, regizorilor și realizatorilor, chiar dacă unele dintre aceste intervenții mi s-au întipărit bine în memorie. Aș zice mai degrabă că felul atât de abil în care au fost puse în pagină de Constantin Paraschivescu a avut darul de a organiza un soi de dezbateră subterană, paralelă cu subiectul evocat, asupra destinului teatrului televizat. "Au prezentul nu ni-l mare?", cum ar zice poetul... Odată exemplul dat, și atât de limpede, el rămîne să mai fie și însușit. Nu imitat, desigur, ci luat drept ceea ce este: un bun exemplu.

■ MIRUNA RUNCAN